Uppsala kommun

Datum: 2026-04-13

Diarienummer: KRN-2025-00059

Kommunrevisionen
Bilaga 1 till revisionsberättelsen år 2025

Bilaga 1 -
Revisorernas redogörelse för år 2025

För att kunna ge underlag till kommunfullmäktiges ansvarsprövning har vi granskat all verksamhet som bedrivs inom nämnders och styrelsers verksamhetsområden och då prövat om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- räkenskaperna är rättvisande och,
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

För fullgörandet av uppdraget och som underlag till planerad revisionsinriktning har en väsentlighets- och riskbedömning gjorts. Revisorerna har träffat kommunfullmäktiges presidium under året. Revisorerna har också under året sammanträffat med kommunledning och företrädare för nämnder och förvaltningar.

Utöver ovanstående har vi även genomfört grundläggande granskning inom styrelse och nämnderna. Uppföljning av åtgärder efter tidigare års granskningsrapporter är utförd. De fördjupade granskningar vi genomfört har lämnats till berörd nämnd och/eller kommunstyrelsen. Kommunfullmäktige har fått samtliga granskningar för kännedom. En förteckning över sakkunnigas rapporter 2025, och som successivt överlämnats till kommunfullmäktige under året, lämnas i *Bilaga 5* till revisionsberättelsen.

Som en del av granskningen har revisorerna löpande tagit del av kommunstyrelsens och nämndernas protokoll och haft sammanträffanden med kommunfullmäktiges presidium, nämndpresidier samt utvalda förtroendevalda och tjänstepersoner.

Under revisionsåret har genomförts ett antal fördjupade granskningar med stöd av vårt sakkunniga biträde. Nedan följer en sammanfattning av resultatet av dessa granskningar. Det skall dock noteras att resultatet som redovisas för respektive granskning är det som redovisades vid den tidpunkt som avrapporteringen genomfördes vilket gör att det kan ha skett förändringar efter detta tillfälle.

Postadress: Uppsala kommun, kommunrevisionen, 753 75 Uppsala
Telefon: 018-727 11 32 (Kansli)
E-post: kommunrevisionen@uppsala.se
www.uppsala.se

Verksamhetsrevision

En stor del av revisionsarbetet har avsett verksamhetsrevision, det vill säga en granskning av att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Syftet har varit att klarlägga om verksamheten har bedrivits enligt fastlagda politiska mål och intentioner och att utvärdera om kvalitet och inriktning har blivit den avsedda. I denna granskning har vi genomfört följande granskningar. Vissa av nedanstående granskningar har genomförts såväl av kommunens revisorer som lekmannarevisorer inom ramen för samordnad revision.

Fördjupade granskningar

Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet inom socialnämnden

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete inom nämndens verksamheter.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att socialnämnden *endast delvis* har säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete enligt gällande lagstiftning.

Bakgrunden till vår bedömning är att det saknas ett beslutat kvalitetsledningssystem i enlighet med SOSFS 2011:9. Detta beslut behöver fattas av ansvarig nämnd då beslutanderätt inte får delegeras i frågor rörande kvalitet. Avseende riskanalyser och egenkontroller konstateras att det finns ett arbete med detta inom ramen för såväl internkontrollarbetet som i det löpande arbetet. Däremot saknas dokumenterade former för hur systematiska riskanalyser och egenkontroller ska genomföras i verksamheten. Vi bedömer att det behöver finnas systematiska riskanalyser utöver de riskanalyser som genomförs inom ramen för internkontrollsprocessen. Detta då den interna kontrollen och ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete baseras på olika regelverk med olika syften.

Det finns rutiner för att utreda klagomål och synpunkter. Granskningen visar även på att synpunkter och klagomål sammanställs och analyseras på en övergripande nivå i kvalitetsberättelsen. Vi kan dock inte, som en följd av genomförd protokollgranskning, se att nämnden fått ta del av någon återapportering, sammanställning eller analys av inkomna synpunkter eller klagomål. Genomförd stickprovsgranskning visar på att det saknas systematiska arbetssätt för att säkerställa att synpunkter utreds inom angivna tidsramar som framgår i styrande dokument.

Vidare visar granskningen på att socialnämnden har rutiner för arbetet med rapportering och handläggning av avvikelser, missförhållanden och risk för missförhållanden, där det framgår vilka roller och ansvar som specifika funktioner i förvaltningen har. Vid vår stickprovskontroll framkommer att lex Sarah utredningarna har genomförts enligt rutin och bedömning om anmälan ska göras till IVO eller ej har genomförts av avdelningschef enligt delegationsordning i fem av sex granskade utredningar.

Vid stickprovskontrollen gällande avvikelser framkommer att de utredningar som genomförts i allt väsentligt följer de rutiner som finns. Dock noterar vi att det finns brister i skyndsamhet.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi socialnämnden att:

- Tillse att kommunens tillämpning av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd för det systematiska kvalitetsarbetet fastställs av socialnämnden och dokumenteras.
- Säkerställa att det finns rutiner för arbetet med riskanalyser och egenkontroller gällande det systematiska kvalitetsarbetet.
- Fastställa tidsramar för hanteringen av avvikelser för att säkerställa en skyndsam hantering.
- Tillse att systematisk uppföljning sker av avvikelse- och synpunktsutredningar i syfte att säkerställa följsamhet till gällande rutiner.
- Överväga att löpande följa upp inkomna synpunkter och klagomål vid nämndens sammanträden i ett led att stärka det systematiska förbättringsarbetet.

Granskning av det systematiska kvalitetsarbetet inom omsorgsnämnden

Syftet med granskningen har varit att bedöma om omsorgsnämnden säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete utifrån Socialstyrelsens föreskrifter inom verksamheten bostad med särskild service.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att omsorgsnämnden *endast delvis* har säkerställt ett ändamålsenligt systematiskt kvalitetsarbete utifrån Socialstyrelsens föreskrifter inom verksamheten bostad med särskild service.

Bakgrunden till vår bedömning är att det i huvudsak finns tydliga riktlinjer, rutiner och arbetssätt för olika delar i det systematiska kvalitetsarbetet inom vård- och omsorgsförvaltningen. Samtidigt finns ett antal utvecklingsområden som enligt vår bedömning är centrala för att ytterligare stärka det systematiska kvalitetsarbetet.

Det finns ett strukturerat arbetssätt med årligen återkommande egenkontroller i ett årshjul. Vi har dock inte kunnat verifiera att dessa kontroller baseras på systematiska riskanalyser och därav är de egenkontroller som är mest lämpliga för att säkerställa kvaliteten i verksamheten. Riskanalyser relaterat till egenkontroller görs inte systematiskt på verksamhetsnivå, vilket vi bedömer är väsentligt för att kunna identifiera verksamhetsspecifika risker och stärka det förebyggande kvalitetsarbetet.

Avseende hanteringen av synpunkter noterar vi utifrån vår granskning en risk för att antalet synpunkter som registreras i synpunktshanteringssystemet inom bostäder med särskild service är lågt i förhållande till antalet synpunkter som faktiskt förekommer i verksamheten. För att säkerställa att synpunkter utreds och åtgärdas bedömer vi att registrering och hantering behöver ske i enlighet med fastställd rutin.

Vi konstaterar att förvaltningen själv uppmärksammat en risk för underrapportering av avvikelser i verksamheten. Vi bedömer att underrapportering av avvikelser kan medföra risker för det systematiska kvalitets- och förbättringsarbetet utifrån att avvikelserapporteringen utgör ett centralt verktyg för analys, lärande och förebyggande åtgärder. Vi bedömer utifrån våra iakttagelser i granskningen att personalens kompetens och förståelse för avvikelsers betydelse kan stärkas, likt kompetens avseende vad som utgör ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande. Vidare noterar vi att det nuvarande

arbetssättet för hantering av missförhållanden vad gäller områdeschefernas ansvar att utse en medutredare inte framgår av fastställda rutiner. För att säkerställa att rutinen speglar det faktiska arbetssättet och bidrar till en enhetlig och tydlig hantering bedömer vi att det finns ett behov av att revidera rutinen.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi omsorgsnämnden att:

- Tillse att egenkontrollerna i förvaltningens årshjul omprövas årligen baserat på riskanalyser.
- Tillse att egenkontroller i verksamheten även grundas på riskanalyser som genomförs på verksamhetsnivå.
- Säkerställa efterlevnaden av befintliga riktlinjer och rutiner för synpunktshantering vad gäller registrering av synpunkter i synpunktshanteringssystemet.
- Säkerställa att det sker en analys av inkomna synpunkter för att utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten.
- Säkerställa att personalens kompetens kring avvikelsers betydelse för kvalitetsarbetet stärks i syfte att främja en kultur där avvikelserapportering används som ett verktyg för lärande och förbättring.
- Säkerställa att gällande rutiner avseende lex Sarah revideras så att de överensstämmer med aktuella arbetssätt.
- Säkerställa att personal har tillräcklig kunskap kring vad som utgör ett missförhållande och en risk för ett missförhållande.
- Säkerställa att det nya IT-systemet för kvalitetsledningssystemet är väl implementerat och förankrat i organisationen, så att medarbetare har enkel tillgång till gällande rutiner.

Granskning av synpunktshantering inom äldrenämnden

Syftet med granskningen har varit att bedöma om äldrenämnden säkerställt en ändamålsenlig synpunktshantering.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att äldrenämnden *endast delvis* säkerställt en ändamålsenlig synpunktshantering.

Bakgrunden till vår bedömning är att resultat av granskningen visar att verksamhetschefer har kännedom om rutiner och riktlinjer för synpunktshantering, men att kunskapen hos brukare och anhöriga är begränsad. Det pågår dock ett arbete för att höja kunskapen om synpunktshanteringen inom äldrenämndens verksamheter. Vidare framgår att det finns en utbredd underrapportering av synpunkter vilket innebär att synpunkter som finns avseende verksamheten inte rapporteras enligt aktuell rutin.

Granskningen visar att det sker en sammanställning av registrerade synpunkter, samtidigt noteras att det inte genomförs någon djupare analys på övergripande nivå. Uppföljning av vidtagna åtgärder inom synpunktshanteringen sker inte på en förvaltningsnivå. Enligt Socialstyrelsen är syftet med att analysera trender och mönster att identifiera potentiella brister i verksamheten som inte noteras vid utredningar av enskilda synpunkter, och därefter vidta åtgärder för att förbättra kvaliteten. Vid indikationer på bristande kvalitet ska verksamheten kontrollera att det finns ändamålsenliga processer och rutiner för att säkra kvaliteten.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi äldrenämnden att:

- Säkerställa efterlevnaden av befintliga riktlinjer och rutiner för synpunktshantering vad gäller rapporteringen av synpunkter.
- Säkerställa arbetsformer för att brukare och anhöriga ges kunskap om hur synpunkter ska lämnas.
- Se över om det finns möjlighet att införa digital teknik som möjliggör att den som utreder en synpunkt ska kunna återkoppla till synpunktslämnaren utan att röja dennes identitet.
- Säkerställa att det sker en analys av inkomna synpunkter på övergripande nivå för att utveckla och säkra kvaliteten i verksamheten.
- Säkerställa att det genomförs kontroller av om åtgärder vidtas utifrån inkomna syn-punkter samt att det sker uppföljning av om åtgärderna har effekt.

Uppföljande granskning av kommunens visselblåsarfunktion

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt att kommunen har en visselblåsarfunktion uppbyggd enligt gällande lagkrav samt att den är känd bland medarbetarna.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att visselblåsarfunktionen *endast delvis* är uppbyggt enligt gällande lagkrav samt att den *i allt väsentligt* är känd bland medarbetare.

Bakgrunden till vår bedömning är att kommunen har etablerat ett i huvudsak välfungerande system där visselblåsarärenden hanteras inom rimliga tidsramar. Systemet garanterar visselblåsarens anonymitet. Information om funktionen finns tillgänglig på kommunens webbplats och intranät, dock saknas viss information utifrån lagens krav. En rutin för ärendehantering har antagits av ansvarig avdelning. Funktionen är organisatoriskt placerad vid enheten för Trygghet, brottsförebyggande och säkerhet. Det saknas dock formella beslut som fastställer att en utredningsgrupp har tillsatts, liksom styrdokument som tydliggör gruppens mandat att initiera och avsluta utredningar.

Systemet möjliggör statistisk uppföljning av inkomna ärenden, men har hittills nyttjats i begränsad omfattning till följd av få rapporteringar. Någon systematisk återrapportering till kommunstyrelsen sker inte, men viss uppföljning genomförs inom

ramen för internkontrollplanen samt till brottsförebyggande rådet och bedömningsgruppen.

Kommunen har genomfört flera informationsinsatser och planerar utbildning för nyanställda. Vi noterar att utifrån våra enkätsvar att majoriteten känner till att funktionen finns. Dock framgår att vissa medarbetare saknar kännedom om funktionen och dess rutiner.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Komplettera både intranätet och hemsidan med information om hur rapportering ska göras till behöriga myndigheter via de externa rapporteringskanalerna och, i tillämpliga fall, till EU:s institutioner, organ eller byråer.
- Komplettera både intranät och hemsidan med information avseende möjligheten till rapportering via fysiskt möte.
- Tydliggöra utredningsgruppens mandat, ansvar och sammansättning i styrdokument eller liknande.
- Säkerställa att utbildning till nyanställda genomförs, för att öka och säkerställa kunskap om visselblåsarfunktionen till samtliga medarbetare.
- Överväga att tillgängliggöra rutiner och processbeskrivningar för hur inkomna visselblåsarärenden hanteras, till medarbetare och externa intressenter, i syfte att öka transparens och förtroende för funktionen.
- Säkerställa en mer systematisk uppföljning av visselblåsarfunktionen.

Granskning av exploateringsverksamheten

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen och gatu- och samhällsmiljönämnden säkerställt att exploateringsverksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen *i allt väsentligt* har säkerställt en ändamålsenlig och god internkontroll i exploateringsverksamheten, men att det finns väsentliga förbättringsområden som behöver åtgärdas för att uppnå fullgod styrning och uppföljning. Vad gäller gatu- och samhällsmiljönämnden noteras att nämnden endast i begränsad omfattning omfattats av granskningen, främst i de delar där nämnden har ett operativt ansvar inom ramen för kommunstyrelsens direktiv. Bedömningarna i vår rapport avser därför i första hand kommunstyrelsens ansvar och styrning.

Styrning och organisation (Revisionsfråga 1, 2b):
Kommunstyrelsen har i allt väsentligt etablerat en ändamålsenlig organisation med tydliga roller och ansvarsfördelning. Uppsikten över verksamheten fungerar också i huvudsak väl. Dock saknas ännu underlag för att bedöma styrning genom ägardirektiv (2a), vilket in-

nebär att en viktig del av styrkedjan inte kunnat granskas.

Styrdokument och efterlevnad (Revisionsfråga 4 och 5):
Det finns ändamålsenliga styrdokument och riktlinjer, och dessa efterlevs i allt väsentligt.

Beslutsunderlag (Revisionsfråga 3):
Underlagen inför beslut om exploateringsprojekt är i huvudsak ändamålsenliga, men det finns brister i tillämpningen av mallar och checklistor, särskilt i tidiga faser.

Uppföljning och avslut (Revisionsfråga 6):
Den största bristen finns i den löpande uppföljningen och slutredovisningen. Trots att strukturer och systemstöd finns, sker inte alltid dokumentation och erfarenhetsåterföring systematiskt. Detta påverkar möjligheten till lärande och kontroll över tid.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Stärk projektstyrningen genom tydligare mandat och ansvarsfördelning. Det kommer att påverka genomförandekraften direkt i projektens vardag.
- Inför strukturerad erfarenhetsåterföring och lärande i långsiktiga projekt. Detta är avgörande för att bygga organisatoriskt minne och förbättra framtida projekt.
- Förbättra tillämpningen av befintliga rutiner och mallar i projektstyrningen. Det är inte tillräckligt att ha goda rutiner – de måste också tillämpas systematiskt för att säkerställa kvalitet och spårbarhet.
- Förtydliga Gatu- och samhällsmiljönämndens ansvar för uppföljning av exploateringsverksamheten. Gatu- och samhällsmiljönämndens roll behöver vara tydlig och aktiv i de delar där nämnden har ansvar, för att undvika styrningsglapp och förbättra transparens.

Granskning av upphandling och inköp (samordnad granskning med lekmannarevisionen)

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har en ändamålsenlig styrning och kontroll av upphandlings- och inköpsprocesser.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen *i allt väsentligt* har en ändamålsenlig styrning och kontroll av upphandlings- och inköpsprocesser.

Bedömningen baseras på att det finns upphandlingsorganisation som är utformad så att den säkerställer en effektiv och strategisk upphandlingsprocess, att styrelsen har identifierat och hanterat risker som kan påverka lagefterlevnad och effektivitet inom

upphandlingsprocessen samt att styrelsen i allt väsentligt säkerställt att upphandlingar och inköp genomförs på ett effektivt, ändamålsenligt och lagenligt sätt. Samtidigt finns det förbättringspotential avseende information och utbildning kring upphandling och inköp.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Stärka kontrollen över kommunens direktupphandlingar.
- Säkerställa att alla gällande avtal registreras korrekt i avtalsdatabasen.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om Uppsalahem AB:s styrelse har en ändamålsenlig styrning och kontroll av upphandlings- och inköpsprocesser.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att styrning och kontroll av bolagets upphandlings- och inköpsprocesser *är* ändamålsenligt utformad. Bedömningen baseras på att det av granskningen framkommit att styrelsen har etablerat styrdokument som reglerar en struktureras upphandlings- och inköpsprocess. Risker inom området har identifierats och hanterats. Stickprov visar att lagstiftning och interna riktlinjer i huvudsak följs. Information och utbildning bedöms även vara tillräcklig och processen utvärderas regelbundet för att säkerställa dess effektivitet.

Utifrån resultatet av vår granskning rekommenderar vi bolagsstyrelsen att:

- Stärka den interna kontrollen avseende fakturakontroll, exempelvis genom att införa rutiner för att rapportera och följa upp felaktiga eller oegentliga fakturor.
- Besluta att göra utbildning inom upphandlingsområdet obligatorisk och återkommande för samtliga tjänstepersoner som genomför inköp eller initierar beställningar och avrop.

Därtill rekommenderar vi Uppsala Stadshus AB att:

- Säkerställa att bolagets styrelse återrapporterar genomförda åtgärder kopplade till revisionsrapportens rekommendationer.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om Uppsala Vatten och Avfall AB:s styrelse har en ändamålsenlig styrning och kontroll av upphandlings- och inköpsprocesser.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att styrning och kontroll av bolagets upphandlings- och inköpsprocesser *är* ändamålsenligt utformad. Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att styrelsen har antagit styrdokument som reglerar en systematisk upphandlings- och inköpsprocess. Vidare har

styrelsen identifierat och hanterat riskerna inom området. Stickproven vi tagit del av följer i allt väsentligt gällande lagstiftning och de upprättade interna riktlinjerna samtidigt som information och utbildning inom området bedöms i allt väsentligt vara tillräcklig. Slutligen utvärderas upphandling- och inköpsprocessen regelbundet för att styrelsen ska kunna säkerställa dess effektivitet.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi styrelsen att:

- Stärka den interna kontrollen avseende fakturakontroll.
- Besluta att göra utbildning inom upphandlingsområdet obligatorisk och återkommande för samtliga tjänstepersoner som genomför inköp, initierar beställningar eller ansvarar för avrop.

Därtill rekommenderar vi Uppsala Stadshus AB att:

- Säkerställa att bolagets styrelse återrapporterar genomförda åtgärder kopplade till revisionsrapportens rekommendationer.

Granskning av långsiktig finansiell planering

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt att det finns en ändamålsenlig process för en ekonomisk planering kopplat till god ekonomisk hushållning och med hänsyn till demografiska förändringar sett ur ett långsiktigt perspektiv.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen *endast delvis* har säkerställt att det finns en ändamålsenlig process för en ekonomisk planering kopplat till god ekonomisk hushållning och med hänsyn till demografiska förändringar sett ur ett långsiktigt perspektiv.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att det finns mål kopplat till såväl resultat som balansräkning, som omfattar kommunkoncernen. Granskningen visar även att det bedrivs ett årligt återkommande prognosarbete utifrån etablerad metod. Däremot saknas en formell politisk förankring av prognoserna, och det saknas en tillräcklig hantering av osäkerhet eftersom det saknas en scenariobaserad analys. Vad gäller långsiktiga planer avseende ekonomisk utveckling konstateras att det upprättas sådana men att det finns utvecklingsbehov vad gäller att koppla analysen till den ekonomiska planeringen som sker i samband med budgetprocessen.

Granskningen visar även att det i allt väsentligt finns underlag som ger stöd för tilldelning och prioriteringar ur ett längre perspektiv, likväl som att kommunstyrelsen i allt väsentligt beaktar investerings-, reinvesterings-, och lokalförsörjningsbehov.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa en politisk förankring av metoder, antaganden, scenariohantering och utfall av analyserna. En fastställd politisk inriktning stärker transparensen,

ökar styrbarheten och skapar tydligare ansvarsförhållanden för de strategiska bedömningar som ligger till grund för investerings- och verksamhetsplanering.

- Införa en systematisk scenariobaserad analys kopplad till befolkningsprognoserna för att synliggöra osäkerhet och stärka riskmedvetenheten.
- Delområdesprognoserna utökas till att omfatta en tioårsperiod, i nivå med lokalförsörjningsplanernas och den kommunövergripande investeringsplaneringens tidshorisont.
- Vidareutveckla den långsiktiga ekonomiska analysen genom att inkludera tydligt differentierade scenarier. Detta för att bättre överblicka och bedöma osäkerhet och därmed stärka riskmedvetenheten i den strategiska ekonomiska planeringen.
- Eftersträva årlig uppdatering av den långsiktiga ekonomiska analysen och att analysen integreras i budgetprocessen.
- Fördjupa bolagens förutsättningar i den långsiktiga finansiella analysen.
- I större utsträckning långsiktigt arbeta med riktade resultatförstärkande åtgärder utifrån respektive verksamhets identifierade effektiviseringspotential och långsiktiga förutsättningar.

Granskning av fritidshemmet

Det övergripande syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden genom sin styrning och uppföljning säkerställer att fritidshem erbjuds och utformas enligt skollagens och läroplanens krav och beslutade interna riktlinjer.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att utbildningsnämnden genom sin styrning *i allt väsentligt* säkerställer att fritidshem erbjuds och utformas enligt skollagens och läroplanens krav och beslutade interna riktlinjer.

Bakgrunden till vår bedömning är att rektorer och lärare har en gemensam syn på att rektors ledning av det pedagogiska arbetet och utvecklingen av utbildningen omfattar fritidshemmet, att andelen legitimerad och behörig personal i Uppsala kommuns fritidshem ligger över rikets genomsnitt samt att huvudmannen bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar fritidshemmet. Dock framgår av granskningen att det på flera enheter saknas legitimerad och behörig personal samt att tillgången till ändamålsenliga lokaler och utemiljöer varierar mellan skolenheterna. Därtill konstate-

ras att nämnden inte visat på att specifika åtgärder för att stärka fritidshemmets roll i arbetet mot rekrytering av barn och unga till kriminalitet har vidtagits.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi utbildningsnämnden att:

- Säkerställa att det vid varje fritidshem finns lärare med legitimation och behörighet som kan ansvara för undervisning. (2 kap. 13 § SkolL samt allmänna rådet 5 under första avsnittet i Skolverkets allmänna råd (2023:127) Styrning och ledning av fritidshemmet.)

- Verka för att eleverna har likvärdig tillgång till ändamålsenliga lokaler och utemiljöer som möjliggör en varierad pedagogisk verksamhet, såsom vila och rekreation. (1 kap. 9 § SkolL samt allmänna rådet 1 under första avsnittet i Skolverkets allmänna råd (2023:127) Styrning och ledning av fritidshemmet.)

- Följa upp att resursfördelningsmodellen ger förutsättning för hög och likvärdig kompetens hos personalen vid enheterna. (Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2023:127 om fritidshem, det allmänna rådet 6)

- Ta initiativ till att lyfta fritidshemmets roll och dess erbjudande av stimulans av elevers utveckling och lärande samt meningsfull fritid och rekreation i fora där samverkan mot kriminalitet bedrivs.

Granskning av information om och erbjudande av förskola

Syftet med granskningen har varit att bedöma om utbildningsnämnden säkerställer att information om och erbjudande av förskola genomförs ändamålsenligt.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att utbildningsnämnden *i allt väsentligt* säkerställer att information om och erbjudande av förskola genomförs ändamålsenligt.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att nämnden har rutiner för arbetet med information och uppsökande verksamhet. Ansvarsfördelningen är tydlig och respondenterna upplever att de har förutsättningar att genomföra uppdraget. Kommunen har en särskild organisation för den uppsökande verksamheten som bedrivs både direkt mot vårdnadshavare och indirekt genom andra parter såsom personal inom region och socialtjänst. Nämnden följer i bokslut upp inskrivning i förskola och hur information och uppsökande verksamhet bedrivs. För förskoleutskottet redovisas särskilt om arbetet med en förskola för alla.

Utifrån resultatet av vår granskning ger vi inga rekommendationer till utbildningsnämnden. I den bilagda revisionsrapporten redovisas samlade iakttagelser och bedömningar för utbildningsnämnden.

Utifrån resultatet av vår granskning ger vi inga rekommendationer till utbildningsnämnden.

Granskning av kommunens arbete med ungdomskriminalitet och avhopparverksamhet

Syftet med granskningen har varit att bedöma om socialnämnden säkerställt ett ändamålsenligt arbete med insatser till unga i kriminalitet och avhoppare för att bryta deras kriminella livsstil.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att socialnämnden *endast delvis* säkerställt ett ändamålsenligt arbete med insatser till unga i kriminalitet och avhoppare för att bryta deras kriminella livsstil.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att det visserligen finns ett brett utbud av etablerade och delvis evidensbaserade insatser för att motverka ungdomskriminalitet och stödja avhoppare, samt att det finns rutiner som till viss del reglerar ansvar och samverkan. Samtidigt bedömer vi att arbetet endast delvis är tydligt organiserat, med brister i den övergripande ansvarsfördelningen. Systematisk användning av bedömningsmetoder varierar, och uppföljning och utvärdering av insatser sker i otillräcklig omfattning, med särskilda utvecklingsbehov inom avhopparverksamheten som framstår som isolerad från annan verksamhet. Sammantaget innebär detta enligt vår mening en risk för varierande kvalitet, otydlighet i ansvar samt begränsad möjlighet för nämnden att säkerställa insatsers ändamålsenlighet och effekt.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att det finns en dokumenterad och aktuell processbeskrivning som tydliggör ansvar, roller och funktioner för arbetet med ungdomskriminalitet och avhopparverksamhet.

- Genomföra en översyn av styrande och stödjande dokument för att säkerställa att de överensstämmer med nuvarande organisation.

- Säkerställa att en konsekvent och gemensam tillämpning av evidensbaserade bedömningsmetoder i utredningsarbetet, i syfte att kartlägga behov på individnivå.

- Säkerställa att den interna samverkan mellan avhopparverksamheten och övriga verksamheter inom förvaltningen är strukturerad.

- Tillse ett mer strukturerat kvalitetsarbete där tillräckliga kontroller genomförs av rutiner och arbetssätt genom stärkt systematik i arbetet med egenkontroller.

- Säkerställa att uppföljning och utvärdering av insatsers kvalitet och effekter genomförs systematiskt.

- Säkerställa att uppföljning och återkoppling sker till nämnd i enlighet med beslutade rutiner och vägledningar.

- Tillse att återkoppling avseende avhopparverksamheten sker till nämnd, för att säkerställa den interna kontrollen.

Granskning av arbetet med kvalitetssäkring av externa leverantörer av HVB samt uppföljning av placerade barn och unga

Syftet med granskningen har varit att bedöma huruvida socialnämnden har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB som nyttjas för placering av barn och unga.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att socialnämnden *i allt väsentligt* har ändamålsenliga arbetsformer för att säkerställa god kvalitet i de HVB som nyttjas för placering av barn och unga. Vår samlade bedömning avseende uppföljning av placerade barn och unga är att socialnämnden *endast delvis* säkerställt att denna är ändamålsenlig.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visat att socialnämnden har en övergripande ändamålsenlig organisatorisk struktur för upphandling och inköp. Rutiner för upphandling av ramavtal är väletablerade och tydligt dokumenterade, medan rutiner för direktupphandling enligt vår mening kan förtydligas vad gäller referenstagning. Det finns flera strukturer för att säkerställa kvalitet i HVB-placeringar, men arbetssätten är inte helt systematiska. Kontrollmoment vid avrop och direktupphandling varierar, och avsaknad av centrala register och sammanhållen uppföljning innebär enligt vår mening en risk för oenhetlighet. Uppföljningen av ramavtal sker systematiskt via Adda, men nämndens egen uppföljning är begränsad särskilt vad gäller direktupphandlingar som inte följs upp på ett strukturerat sätt trots ökande omfattning.

Vad gäller uppföljning av placerade barn och unga baseras vår bedömning på att rutiner för vård- och genomförandeplaner finns, men kontrollerna är inte samlade och dokumentationen brister i flera ärenden. Uppföljning sker, genom personliga samtal och besök men rutiner kan enligt vår mening bli tydligare kring frekvens för personliga samtal och besök samt dokumentation. Vid stickprov konstateras att uppföljningen enligt lag oftast genomförts.

När det gäller överväganden och omprövningar sker arbetet i huvudsak i rätt tid, men bygger till stor del på lokala arbetssätt och saknar en central strukturerad kontrollfunktion.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att leverantörer utvärderas för varje enskild placering.

- Tillse att samtliga direktupphandlade avtal följs upp regelbundet.

- Överväga att upprätta ett centralt register för att samla och analysera information om leverantörer över tid.

- Säkerställa att vårdplan finns i samtliga ärenden innan beslut om vård samt att den unges och vårdnadshavare syn på vården dokumenteras.

- Säkerställa att genomförandeplan finns i samtliga ärenden samt att delaktighet och den unges och vårdnadshavares syn på genomförandet dokumenteras.

- Tillse att det finns en angiven minsta frekvens för hur ofta uppföljning och besök ska ske i varje ärende.

- Säkerställa att dokumentation av uppföljning och överväganden tydligt anger hur det säkerställts att den unge fått komma till tals.

Granskning av kommunkoncernens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete (samordnad granskning med lekmannarevisionen)

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsens, nämndernas och bolagsstyrelsernas samlade trygghetsskapande arbete och brottsförebyggande insatser är i linje med dels interna målsättningar och styrdokument, dels ställda lagkrav i Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsens, nämndernas och bolagsstyrelsernas samlade trygghetsskapande och brottsförebyggande insatser, *endast delvis*, är i linje med interna målsättningar och styrdokument samt ställda lagkrav i Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

Vår bedömning utgår ifrån att kommunstyrelsen, granskade nämnder och bolagsstyrelser efterlever de grundläggande kravställningar som återfinns i Lag (2023:196) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete, samtidigt som granskningen visar att det finns utvecklingsbehov. De utvecklingsbehov som granskningen visat på återfinns i synnerhet kopplat till de många samverkans- och nätverksforum som etablerats. Forumen som syftar till att möjliggöra samordningsinsatser är förenade med praktiska utmaningar för nämnderna och bolagen. Av vår granskning framgår att de enskilda bolagen och nämnderna främst fokuserar på insatser utifrån sitt eget ansvarsområde snarare än i samverkan med övriga.

Andra utvecklingsbehov som granskningen visar på är att det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet regleras av flera styrande dokument. Detta medför att det finns flera olika styrsignaler som tangerar varandra och som därmed riskerar att bli otydliga. Vi bedömer även att nämnderna och bolagen inte har redogjort för hur de verkar för att uppnå målsättningarna som framgår av fullmäktiges beslutade program.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Tydliggöra roller- och ansvarsområden vad gäller de forum som finns för samverkan inom det trygghetsskapande- och brottsförebyggande arbetet, för att åstadkomma ett mer effektivt resursanvändande.

- Säkerställa att orsaksanalyser i den breddade lägesbilden inbegriper konkreta aktiviteter och tidsram för när dessa ska vara färdigställda, i enlighet med Lag (2023:196) om kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet.

- Säkerställa att en upprättad kommunikationsplan finns tillgänglig i enlighet med vad som framgår av samverkansöverenskommelsen.

- Verka för att fullmäktige reviderar Program för trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete i syfte att klargöra hur förutsättningar skapas för att bedriva arbetet systematiskt, långsiktigt och med ökad samordning.

- Tydliggöra kopplingen mellan etablerade styrdokument, nämndernas uppdrag och åtgärder i förhållande till det trygghets- och brottsförebyggande arbetet. Detta med syfte att stärka och enhetliggöra kommunstyrelsens styrning kopplat till området.

För samtliga nämnder och bolagsstyrelser rekommenderar vi att:

- Säkerställa att nämnder och bolagsstyrelser återrapporterar och redogör för hur verksamheterna har arbetat för att uppnå målsättningarna som framgår av *Program för trygghet, säkerhet och det brottsförebyggande arbetet*.

Granskning av intern kontroll (samordnad granskning med lekmannarevisionen)

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen samt granskade nämnder och bolagsstyrelser har tillsett att det finns ändamålsenliga strukturer och processer för intern kontroll samt om dessa skapar förutsättningar för att kunna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen samt granskade nämnder och bolagsstyrelser *i allt väsentligt* har tillsett att det finns ändamålsenliga strukturer och processer för intern kontroll samt att dessa skapar förutsättningar för att kunna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Vidare bedömer vi att kommunövergripande styrdokument för intern kontroll såsom riktlinjer, instruktioner, anvisningar och mallar, *i allt väsentligt* säkerställer tillräckliga förutsättningar utifrån nämndernas/styrelsernas eget ansvar för den interna kontrollen samt kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Dock bedömer vi att det finns utvecklingsbehov vad gäller tillämpningen av fastställda riktlinjer, instruktioner, anvisningar och mallar.

Bakgrunden till vår samlade bedömning är att granskningen visar att kommunkon-

cernen i huvudsak har en fungerande och koncerngemensam struktur för intern kontroll, med beslutade reglementen, riktlinjer och mallar som ska tillämpas av samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Samtidigt varierar efterlevnaden mellan verksamheterna, särskilt vad gäller dokumentation, integrering av riskhantering och systematik i uppföljningen. De förtroendevalda erhåller inte heller en likvärdig utbildning inom intern kontroll, vilket påverkar förutsättningarna för styrning och uppföljning. Utifrån genomförd enkätundersökning konstateras i synnerhet upplevda brister inom omsorgsnämnden vad gäller intern kontroll utifrån COSO-modellens komponenter.

Sammantaget bedöms att modellen för intern kontroll är etablerad, men att tillämpningen till viss del är ojämn.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi kommunstyrelsen utifrån sin samordnande roll och uppsiktsplikt att:

- Säkerställa harmonisering mellan upprättade riktlinjer, rutiner och mallar.
- Tydliggöra krav på vilka delar som obligatoriskt ska ingå i internkontrollplaner och uppföljningar.
- Se över årshjulets tidpunkter för att möjliggöra att nämnder och bolag kan basera kommande internkontrollplan på föregående års uppföljning.
- Förtydliga hur riskanalyser som genomförs i andra processer ska kopplas till internkontrollarbetet.
- Dokumentera syfte, sammansättning och ansvar vad gäller nätverket för intern kontroll samt tillse att forumet utvecklas för att möjliggöra erfarenhetsutbyte mellan förvaltningar och bolag.
- Säkerställa att alla förtroendevalda får obligatorisk introduktionsutbildning inom intern kontroll samt återkommande fördjupningsutbildningar. Utbildningsinsatser bör göras likvärdiga för nämnder och bolagsstyrelser för att skapa en gemensam kompetensnivå.

Utifrån våra iakttagelser och bedömningar rekommenderar vi granskade nämnder och bolagsstyrelser att:

- Utveckla en mer systematisk uppföljning av vidtagna åtgärder, inklusive dokumentation av om åtgärder fått avsedd effekt.
- Säkerställa att relevanta risker från exempelvis det systematiska kvalitetsarbetet, verksamhetsriskanalyser och andra riskprocesser fångas upp i internkontrollplaneringen.

- Tillse att alla förtroendevalda, inte endast arbetsutskott, ges tillgång till tillräcklig information inför riskvärderingar och uppföljning.

- Tillse en mer detaljerad rapportering av kontrollresultat där det behövs, inklusive tydligare motiveringar av åtgärder och avvikelser.

Vi rekommenderar även överförmyndarnämnden, räddningsnämnden och Uppsala Vatten och Avfall AB att:

- Säkerställa att fastställda mallar används fullt ut och att samtliga obligatoriska kontrollområden ingår.

Gemensam fördjupad granskning med Region Uppsala och länets kommuner

Utöver de granskningar som redovisas ovan, där vi har biträtts av Azets Revision & Rådgivning, har även kommunrevisionen tillsammans med regionens revisorer samt kommunrevisionerna i länets kommuner gemensamt genomfört en granskning av Region Uppsalas och kommunernas gemensamma arbete för Effektiv och nära vård 2030. Granskningen har genomförts av Helseplan Consulting Group AB. Uppdraget har ingått i revisionsplanen för år 2025.

Syftet med denna granskning var att bedöma om arbetet med närvårdssamverkan bedrivs enligt de gemensamma målen och strategierna, samt om det sker på ett likvärdigt sätt över hela länet.

Helseplan bedömer att ansvariga nämnder i Region Uppsala och i kommunerna i begränsad utsträckning säkerställer att HSVO-arbetet bedrivs effektivt enligt fastställda mål och strategier. HSVO är organiserat som en rådgivande och beredande samverkansstruktur utan formell koppling till huvudmännens styr- och beslutsprocesser. Detta påverkar möjligheterna till samlad styrning, uppföljning och politisk återkoppling.

Samtidigt konstaterar Helseplan att HSVO-strukturen skapar förutsättningar för dialog, samordning och gemensamt utvecklingsarbete mellan region och kommuner, särskilt i verksamhetsnära frågor. Dessa förutsättningar har dock i begränsad utsträckning omsatts i systematisk uppföljning av resultat och i en sammanhållen politisk styrning på länsgemensam nivå.

Mot bakgrund av granskningen rekommenderar Helseplan Region Uppsala och kommunerna att:

- Tydliggöra hur HSVO-arbetet ska styras, följas upp och återkopplas inom respektive huvudmans politiska styrning.

- Stärka kopplingen mellan den länsgemensamma samverkansstrategin och huvudmännens ordinarie planerings- och uppföljningsprocesser.

- Utveckla en mer sammanhållen uppföljning av HSVO-arbetet som ger underlag för bedömning av resultat och måluppfyllelse.

- Tydliggöra former för politisk återkoppling till HSVO-strukturen

Grundläggande granskning av nämnder och styrelse 2025

Syftet med granskningen har varit att översiktligt bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att nämnder och styrelse lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen och majoriteten av granskade nämnder *i allt väsentligt* skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Granskningen visar att samtliga nämnder och kommunstyrelsen har antagit en verksamhetsplan för 2025, där fokusmål och uppdrag från kommunfullmäktige, tillsammans med nämndernas egna mål, utgör centrala styrsignaler. Vi konstaterar vidare att kommunfullmäktige har beslutat om kommungemensamma indikatorer för fokusmålen, och att flera nämnder har kompletterat dessa med egna indikatorer för uppföljningsändamål.

I kommunrevisionens grundläggande granskning från 2024 konstaterades att det fanns ett utvecklingsbehov avseende mätbarheten i indikatorer, nämndmål och fokusmål. Den aktuella granskningen visar att det fortsatt finns utrymme för förbättring inom detta område. Detta beror främst på att det inte tydligt framgår vilka indikatorer som kopplar till respektive nämndmål, uppdrag eller åtgärd. Avsaknaden av en sådan tydlig koppling innebär att det är svårt att följa upp måluppfyllelsen systematiskt och spåra utvecklingen över tid.

Vi bedömer att nämnderna i huvudsak har följt kommunstyrelsens riktlinjer för styrning och uppföljning. Samtidigt bedömer vi att det skulle vara fördelaktigt om riktlinjerna tydligare angav att uppföljningen bör baseras på både kvalitativa analyser (exempelvis beskriva vad som faktiskt har förändrats och varför) och kvantitativa indikatorer (med definierade målnivåer för vart verksamheten ska nå under året). Enligt vår mening behöver dessa delar komplettera och stödja varandra för att kunna bedöma målets utveckling och riktning. Granskningen visar att det i flera fall saknas en tydlig och samlad beskrivning av vad bedömningen av måluppfyllelse grundas på. Exempelvis anges ibland att ett fokusmål är ”i hög grad uppfyllt” enbart med stöd i att ett visst antal uppdrag är genomförda eller påbörjade. I andra fall bedöms ett fokusmål som i hög grad uppfyllt trots att samtliga uppdrag fortfarande pågår och inte förväntas vara färdigställda förrän 2027. Ett sådant bedömningssätt riskerar att överbetona aktiviteter snarare än faktiska resultat. Vi noterar även variation i hur indikatorer redovisas, bland annat beträffande om de har tydliga målnivåer för året, och om

de har startvärden eller jämförelsedata från tidigare år. Avsaknad av dessa element försvårar bedömningen av utvecklingen mot målen. Ett exempel är indikatorer som anger ”andel X” utan att ange vad andelen var vid årets början, eller vad målnivån ska vara vid årets slut. I sådana fall går det inte att avgöra om verksamheten utvecklats i önskad riktning. Detta ökar risken för subjektiva bedömningar vid uppföljning av mål och uppdrag.

Avseende ekonomistyrning konstaterar vi att löpande ekonomisk uppföljning skett genom månatliga rapporter och delårsuppföljningar. Samtliga nämnder, med undantag för socialnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden, redovisar positiva avvikelser gentemot budget. Vi bedömer att nämnderna och styrelsen har fått underlag som tydliggör orsakerna till eventuella avvikelser och att nämnder med negativa avvikelser har vidtagit relevanta åtgärder för att återgå till budget i balans.

Styrelsen och majoriteten av nämnderna har i allt väsentligt säkerställt att det finns en tillräcklig struktur för intern kontroll och uppföljning. Samtliga har antagit internkontrollplaner som har utgjort styrande dokument för verksamheten under 2025, och dessa planers utformning följer i huvudsak kommunens riktlinjer med några få undantag. I andra, mer fördjupade granskningsinsatser som revisionen genomfört under 2025 har ytterligare utvecklingsbehov avseende intern kontroll identifierats, vilka ligger utanför den grundläggande granskningens övergripande omfattning.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Överväga att förtydliga riktlinjerna för styrning och uppföljning med att en samlad bedömning utifrån både kvalitativa och kvantitativa underlag ska göras vid uppföljning.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen och samtliga granskade nämnder att:

- Tillse att det av uppföljning framgår vilka indikatorer som hör till respektive nämndmål och uppdrag i relation till verksamhetsplanen.

Vi rekommenderar socialnämnden att:

- Tillse att beslutade indikatorer för fokusmål och uppdrag följs upp i relation till verksamhetsplan.

Vi rekommenderar räddningsnämnden och överförmyndarnämnden att:

- Tillse att beslutade internkontrollplaner utformas i enlighet med riktlinjer och mallar.

Grundläggande granskning av kommunala bolag 2025

Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas

ska utgöra en grund för säkerställande av att bolagen lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att Uppsala kommun Arenor och Fastigheter AB har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vi rekommenderar bolagsstyrelsen att:

- Säkerställa att det framgår i helårsuppföljningen av mål och uppdrag hur målindikatorerna har beaktats vid bedömningen av måluppfyllelsen.

Uppsala Bostadsförmedling AB

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande av att bolaget lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att Uppsala Bostadsförmedling AB har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi styrelsen att:

- Säkerställa att tydliga målvärden tas fram för de mätbara indikatorerna tillhörande bolagets mål och uppdrag.

- Säkerställa att det framgår i helårsuppföljningen av mål och uppdrag hur målindikatorerna har beaktats vid bedömningen av måluppfyllelsen.

- Säkerställa att det vid avvikelser för kontrollmoment i internkontrollplanen tas fram åtgärder som syftar till att tillse att motsvarande avvikelse inte uppstår igen.

Destination Uppsala AB

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande av att bolaget lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att Destination Uppsala AB har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Vi rekommenderar bolagsstyrelsen att:

- Säkerställa att det tydliggörs i uppföljningen av kommunfullmäktiges fokusmål hur målindikatorerna har beaktats vid bedömning av måluppfyllelsen.

Uppsala Konsert och Kongress AB

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande av att bolaget lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att Uppsala Konsert och Kongress AB har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi styrelsen att:

- Säkerställa att det tydliggörs i uppföljningen av kommunfullmäktiges fokusmål hur målindikatorerna har beaktats vid bedömning av måluppfyllelsen.

Uppsala parkering och mobilitet AB

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande av att bolaget lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att Uppsala parkering och mobilitet AB har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi styrelsen att:

- Säkerställa att de mätbara indikatorerna i affärsplanen följs upp vid bedömning av måluppfyllelse.

- Säkerställa att kommunens framtagna mallar används vid uppföljning av internkontrollplanen, i enlighet med reglemente för internkontroll.

- Säkerställa att det tydligt framgår vilka kontrollmoment i internkontrollplanen som uppvisat avvikelse.

Uppsala kommun skol- och omsorgsfastigheter AB

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas

ska utgöra en grund för säkerställande av att bolaget lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att Uppsala kommun skol– och omsorgsfastigheter AB har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheterna.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi styrelsen att:

- Säkerställa att målvärden tas fram tillhörande de mätbara mål och indikatorerna i affärsplanen.

Uppsala Stadshus AB

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande av att bolaget lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att granskade bolag Uppsala Stadshus AB har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheterna.

Uppsala Stadsteater AB

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande av att bolaget lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att Uppsala Stadsteater AB endast delvis har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Bakgrunden till vår bedömning är att styrelsen har beslutat om åtgärder för att bl.a. stärka det ekonomiska resultatet och bolagets interna kontroll har förbättras gällande ledning, styrning och uppföljning. Dock kvarstår att styrelsen fortsatt säkerställer en budget i balans samt förtydligande och effektiviserande av nuvarande organisation både verksamhetsmässigt och ekonomiskt.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi styrelsen att:

- Säkerställa att de mätbara indikatorerna i affärsplanen följs upp vid bedömning av måluppfyllelse.

- Fortsätt vidta åtgärder för att uppnå en budget i balans.

- Säkerställa att samtliga obligatoriska kontrollmoment återfinns i dokumentet för uppföljning av internkontroll.

Uppsalahem AB

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande av att bolaget lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att Uppsalahem AB har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi styrelsen att:

- Säkerställa att det framgår i helårsuppföljningen av kommunfullmäktiges mål och uppdrag hur målindikatorerna har beaktats vid bedömningen av måluppfyllelsen.

- Säkerställa att uppföljningen av internkontrollen genomförs i kommunens framtagna mallar, i enlighet med reglemente för internkontroll.

Uppsala Vatten och Avfall AB

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande av att bolaget lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vår samlade bedömning utifrån granskningens syfte är att Uppsala Vatten och Avfall AB har en ändamålsenlig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi styrelsen att:

- Säkerställa att kommunens beslutade mallar för internkontroll används, i enlighet med reglemente för internkontroll.
- Säkerställa att det tydligt framgår när åtgärder behöver tas fram för mindre avvikelser i internkontrollplanen.

Uppsala kommun Exploatering AB

Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska

utgöra en grund för säkerställande av att bolaget lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Vi konstaterar utifrån granskningens syfte att vi inte kan göra en sammanfattande bedömning om bolaget har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten då det inte varit någon operativ verksamhet under året.

Intern kontroll

Vi har under året följt nämndernas och styrelsens arbete med att säkerställa den interna kontrollen och vi hänvisar till vår grundläggande granskning och de bedömningar som vi gjort.

Redovisningsrevision

Det andra granskningsområdet är redovisningsrevision. Denna granskning syftar till att utröna om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som utövas inom kommunstyrelsen och nämnder är tillräcklig. Det senare gäller frågan om tillförlitligheten i räkenskaperna och säkerheten i system och rutiner. Vi har bland annat granskat årsredovisningen, årsbokslutet och koncernredovisningen för år 2025 och delårsrapport per den 31 augusti 2025. Revisorerna har vid granskningen biträtts av Azets Revision & Rådgivning.

Revisorernas bedömning av delårsrapport per 2025-08-31

Uppdraget

Vi av kommunfullmäktige utsedda revisorer, har uppdraget att bedöma om resultatet i delårsrapport per 2025-08-31 är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Bedömningen avser mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning, såväl finansiella som för verksamheten. Revisorernas bedömning ska biläggas delårsrapporten inför fullmäktiges behandling av densamma.

Granskning

Vår bedömning är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen. Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Vår granskning har visat att det ekonomiska resultatet för Uppsala kommunkoncern för perioden januari till augusti 2025 blev 936 (846) miljoner kronor, därav 686 (582) miljoner kronor avsåg verksamhet i förvaltningsform och 280 (223) miljoner kronor Uppsala stadshuskoncern. För verksamhetsåret 2025 prognostiseras ett resultat efter finansiella poster om 793 (384) miljoner kronor för kommunkoncernen. Med undantag av socialnämnden, plan- och byggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden prognostiserar nämnderna positiva resultat eller ekonomi i balans för verksamhets-

året 2025. Tillsammans prognostiserar nämnderna exklusive kommunstyrelsen ett överskott om 148 miljoner kronor.

Kommunen redovisar en bedömning av balanskravsresultatet i förvaltningsberättelsen. Kommunens prognosticerade balanskravsresultat uppgår till 614 mkr efter justering av realisationsvinster. Det finns en prognostiserad avsättning till resultatreserven på 448 mnkr. Resultatutjämningsreserven uppgår till 739 mkr. Det finns inget negativt balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Genom de av kommunfullmäktige antagna *Riktlinjer för god ekonomisk hushållning samt hantering av resultatreserv och resultatutjämningsreserv*, har kommunfullmäktige beslutat om tre långsiktiga finansiella mål som har bedömts ha betydelse för god ekonomisk hushållning. Dessa tre mål finns även uppställda inom ramen för fokusmål 1 i *Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027.* Samtliga tre finansiella mål prognosticeras att uppfyllas under året. Avseende verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning berörs inte dessa i den fastställda riktlinjen för god ekonomisk hushållning eller i Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027. I stället hänvisas till de övergripande fokusmålen med tillhörande målområden inklusive uppdrag och indikatorer.

Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning av kommunens delårsrapport kan vi konstatera att delårsrapporten är upprättad enligt lagens krav samt med tillämpning av redovisningsprinciper och gällande normering av god redovisningssed. I vår granskning har det dock framkommit att kommunen per delåret redovisar samtliga leasingkontrakt som operationell leasing. Hyreskontrakt, leasing av bilar och fastigheter ses normalt som finansiell leasing vilket innebär att en fiktiv anläggningstillgång och skuld skall redovisas och skrivas av över återstående hyresperiod. Enligt vår bedömning är kommunens hantering av leasingavtal i delårsrapporten ett avsteg från Rådet för kommunal redovisning (rekommendation 5) och god redovisningssed.

Avseende god ekonomisk hushållning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027. Vi konstaterar däremot, avseende verksamhetsmål, att avrapporteringen av mål, uppdrag och indikatorer i relation till den presenterade prognosen i delårsrapporten saknar tillräcklig tydlighet, struktur och helhet vad gäller god ekonomisk hushållning.

Som en följd av detta är det inte möjligt för oss att bedöma om det prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat i relation till god ekonomisk hushållning.

Bakgrunden till detta är att kommunstyrelsens bedömning av god ekonomisk hushållning idag enbart grundas på resultatet vad gäller finansiella mål, utan tydlig koppling till verksamhetsmål. Det saknas en avgränsning av vilka verksamhetsmål som ska ingå i bedömningen, både i riktlinjerna och i Mål och budget 2025.

Fokusmålen som kommunfullmäktige beslutat om följs upp med indikatorer och uppdrag, men det är oklart hur dessa kopplas till god ekonomisk hushållning vad gäller verksamhetsmål, och bedömningsgrunderna är inte alltid tydliga. I vissa fall prognosticeras att målområden uppnås i hög grad trots att indikatorer inte pekar på det. Positivt är att uppföljningen har blivit mer strukturerad jämfört med tidigare år. Det finns dock fortsatt behov av att tydliggöra vilka verksamhetsmål som ska ingå i bedömningen av god ekonomisk hushållning och säkerställa att dessa mål är mätbara och utvärderingsbara.

Vår sammanfattande bedömning är att:

- Delårsrapporten är upprättad enligt lagens krav samt med tillämpning av redovisningsprinciper och gällande normering av god redovisningssed, med reservation för eventuellt avsteg avseende finansiell leasing.

- Grundat på vår översiktliga granskning av delårsrapporten har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att det prognostiserade resultatet inte skulle vara förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i Mål och budget 2025 med plan för 2026–2027.

- Vi konstaterar att avrapporteringen av mål, uppdrag och indikatorer i relation till den presenterade prognosen i delårsrapporten saknar tillräcklig tydlighet, struktur och helhet avseende verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning. Som en följd av detta är det inte möjligt för oss att bedöma om det prognostiserade resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat i relation till god ekonomisk hushållning.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att:

- Verka för att *Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning* revideras så att de även omfattar verksamhetsmål, inte enbart finansiella mål.

- Överväga att avgränsa antalet verksamhetsmål som kopplas till god ekonomisk hushållning, i syfte att underlätta en systematisk uppföljning.

- Säkerställa att delårsrapporten innehåller en samlad bedömning och prognos av kommunens möjligheter att uppnå god ekonomisk hushållning, där både finansiella och verksamhetsmässiga resultat vägs samman.

Granskning av bokslut och årsredovisning 2025

Vår revisionsrapport biläggs i sin helhet till revisionsberättelsen, se bilaga 2.

Lekmannarevision

Som lekmannarevisorer i kommunens helägda bolag har de förtroendevalda revisorerna tillsammans med biträden granskat bolagen och lämnat granskningsrapporter för år 2025. Dessa återfinns i *Bilaga 3* till revisionsberättelsen. Resultatet för den grundläggande granskningen av kommunala bolag redovisas ovan under rubriken *Grundläggande granskning av kommunala bolag 2025.* Under rubriken *Fördjupade granskningar* redogörs även för de resultat som framgått vid granskningar där kommunala bolag varit föremål för granskning.